

[Kristian Nygaard.]

vindes en Del Tid, hvis Aftenskolerne, Gymnastik- og Foredragsforeningerne kom i nærmere Samarbejde, saa at Eleverne fik de enkelte Aftener bedre udnyttet.

I Aarene 1905—06 deltog jeg i en Aftenskoleundervisning paa Fyn, hvor vi samlede to Aftener om Ugen til Skrivning, Dansk, Regning, Gymnastik, Foredrag og Oplæsning hver Aften. I de tre sidste Fag deltog ca. 100 Elever, og Skoletiden varede fra Kl. 19 til 23. Vi glædede os altid til disse Skoleaftener, og saa vidt jeg husker, kappedes vi om at møde hver Aften til bestemt Tid. Siden er Aftenskolen Fagkreds udvidet meget stærkt; navnlig i Købstæderne har den enkelte Elev praktisk talt Mulighed for at modtage netop den Undervisning, han mener at have Brug for, og naar vi nu faar Ungdomsskolen for det 14de—18de Aar, vil der være rig Lejlighed til at lægge Undervisningen i Aftenskolen op i et højere Plan for de mere voksne og mere modne Elever, der saa bliver tilbage.

Aftenskolerne har som Regel tidligere været ledet af Folkeskolens og Friskolens Lærere, og naar vi husker, at dette Skolearbejde er udført, efter at Dagens Gerning har været øvet i Børneskolen, er der god Anledning til at sende Lærerkrafterne en venlig Tanke for deres Indsats i Aftenskolen Tjeneste. Efterhaanden er der jo saa kommet nye Lærerkrafter til: Konsulenter, Husholdningslærerinder, Konstruktører og mange flere anvender nu en Del af deres Aftentimer i Aftenskolen til Gavn for Ungdommen. Det er derfor kun rimeligt, at dette Arbejde betales med en anstændig Løn, og de fleste af de Ændringer, der her foreslaas i Aftenskoleloven, har jo netop til Hensigt at forbedre Tilskuddene fra Stat, Skolefond, Kommune eller fra anden Side.

De Forhøjelser, der her foreslaas, er rimelige. Det Tilskud fra Stat og Skolefond paa 2 Kr. 40 Øre pr. Aftentime, som man ydede efter Aftenskoleloven af 19. Marts 1930, kan i hvert Tilfælde i 1942 ikke betegnes som en unødig Flothed fra Statens og Skolefondens Side. Bestemmelsen om, at det stedlige Tilskud, der skal gaa til Læreren, sættes op fra 50 Øre til 1 Kr., kan vi ogsaa give vor Tilslutning, ikke alene fordi det giver en vis Sikkerhed for, at Trangen til en Aftenskole virkelig er til Stede, men ogsaa fordi det giver en mere ligelig Fordeling af Udgifterne mellem Stat og Kommune med Hensyn til Lærerlønningerne.

Det fremgaar ikke direkte af § 1, Stk. 1, Pkt. 4, at den paagældende Kommune og

en stedlig Kreds i Kommunen kan hjælpes ad med at skaffe Kronen, der skal ydes for hver Undervisningstime, til Veje, men det maa vel betragtes som en Selvfølge, at det er lovligt, naar blot ikke Lærerne og Eleverne medvirker. En saadan Fremgangsmaade vilde maaske-særlig finde Anvendelse over for de Aftenskoler, der oprettes efter § 10, hvor Tilskuddet til Lærerlønningerne fordobles. Denne Form for Aftenskole, som Ungdomsudvalget kalder Aftenskolen Højskoleform, haaber jeg vil faa stor Udbredelse baade i By og paa Land. Det bliver maaske nok lettest at drive saadanne Skoler i Byerne, hvor de fornødne Lærerkrafter bedst kan skaffes, men jeg tror, at vi ogsaa efterhaanden vil faa mange saadanne Aftenskoler paa Landet, hvor de i langt højere Grad end de nuværende Aftenskoler kan blive en Slags Fortsættelsesskoler for tidligere Høj- og Landbrugsskoleelever. Jeg nægter dog ikke, at jeg ser en vis Fare deri, at netop denne Form for Aftenskole kan være med til at hindre den landbrugsfaglige Ungdomsskoles naturlige Vækst og Udvikling, for naar jeg ser paa de Fag, der her tænkes undervist i: Religion, Historie, Samfundslære, Sundhedslære, Geografi, Landbrug, Havebrug, Husgerning, Dansk, fremmede Sprog, Regning, Matematik og adskillige flere Fag, saa tror jeg, at et saadant Tilbud vil virke meget stærkt dragende paa store Dele af den Ungdom, der netop søger Aftenskolen, og jeg er meget glad for, at den økonomiske Støtte, der her foreslaas, er af en saadan Størrelse, at det kan lade sig gøre at faa tilstrækkelig dygtige Lærerkrafter, hvis de overhovedet findes der, hvor man ønsker Skolen oprettet.

Jeg har dog den Indvending mod denne Skoleform, at Eleverne skal være 21 Aar for at komme med. Naar man kan faa Statsstøtte til et Højskole- eller et Landbrugs-skoleophold, naar man er fyldt 18 Aar, saa bør man dog vist ogsaa give Adgang til den udvidede Aftenskole i denne Alder. Naar en ung Mand eller Kvinde kan søge Højskolen eller Landbrugsskolen i 18 Aars Alderen, saa vil det dog vist blive svært for saadanne unge Mennesker at forstaa, hvorfor de netop skal gaa 2 Aar og vente paa, at de skal blive modne til at følge Aftenskoleundervisningen derhjemme. I denne Forbindelse vil jeg ogsaa gerne gøre opmærksom paa, at naar der nu tilbydes Ungdommen fra 14—18 Aar den saakaldte Ungdomsskole, vil Forholdene sikkert hurtigt føre dertil, adskillige Steder i hvert Fald, at Aftenskolen kun bliver søgt af Elever over